

gaan welke andere factoren dit verschil beïnvloeden.

Dit onderzoek wordt financieel ondersteund door de Stichting Ga Voor Geluk. De JOnG!-studie wordt uitgevoerd in het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met de steun van de Vlaamse Overheid. Cliënten zijn bereikt

via het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek Antwerpen.

1 *Dienst Jeugdgezondheidszorg, Katholieke Universiteit Leuven*; 2 *School- en Ontwikkelingspsychologie van Kind en Adolescent, Katholieke Universiteit Leuven*; 3 *Centrum voor Begaafdheidsonderzoek, Antwerpen*;

4 *Gezins- en Orthopedagogiek, Katholieke Universiteit Leuven*
5 *Experimenteel-Klinische en Gezondheidspsychologie, Universiteit Gent*

Informatie: ciska.pieters@med.kuleuven.be

Sociodemografische determinanten van mentale gezondheid bij Vlaamse jeugd

C. Pieters,¹ K. Verschueren,² M. Roelants,¹ K. Van Leeuwen,³ R. Wiersema⁴ en K. Hoppenbrouwers¹

Achtergrond en doelstelling

Mentale gezondheidsproblemen bij kinderen en jongeren vormen een belasting voor de getroffen kinderen zelf, maar ook voor de maatschappij. Doelgerichte preventie en een vermindering van risico's die verband houden met mentale problemen vergen kennis van de beïnvloedende factoren.

Doelstelling van deze studie is een inschatting maken van de mentale gezondheid van Vlaamse kinderen en adolescenten en de relatie onderzoeken met sociodemografische kenmerken.

Methode

Als onderdeel van een multidisciplinair cohortonderzoek JOnG! werden data verzameld van 1401 7-jarigen

en 936 13-jarigen. De oudervragenlijsten bevatten de *Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ)* en vragen over de sociodemografische achtergrond. De SDQ-items werden samengevoegd in 5 subschalen ('Emotionele symptomen', 'Gedragsproblemen', 'Hyperactiviteit/Onoplettendheid', 'Problemen met leeftijdsgenoten' en 'Prosociaal gedrag'), en een hogere-ordeschaal 'Totale Moeilijkheden'. De schaalcores werden onderverdeeld in de categorieën 'normaal', 'grenswaarde' of 'abnormaal'. Er werden univariate en multivariate analyses uitgevoerd.

Resultaten

Beroepsstatus van zowel vader als moeder was significant gerelateerd aan problematische scores op de SDQ-subschalen. Een significant hogere proportie van probleemcores op de hogere-ordeschaal 'Totale Moeilijkheden' werd opgemerkt bij kinderen van laaggeschoolde moeders (8,5% vs. 3,6% en 3,1% bij kinderen van moeders met een diploma hoger middelbaar resp. hoger onderwijs). De herkomst van de ouders was niet

gerelateerd aan de proportie van problematische subschaalscores.

Conclusie

Verschillende sociodemografische kenmerken van de ouders zijn geassocieerd met het risico voor mentale gezondheidsproblemen bij 7- en 13-jarigen in Vlaanderen. Verder onderzoek is nodig om na te gaan of het hier gaat om een direct effect, dan wel een gemedieerd verband.

Deze studie is uitgevoerd in het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, met de steun van de Vlaamse Overheid.

1 *Dienst Jeugdgezondheidszorg, Katholieke Universiteit Leuven*; 2 *School- en Ontwikkelingspsychologie van Kind en Adolescent, Katholieke Universiteit Leuven*; 3 *Gezins- en Orthopedagogiek, Katholieke Universiteit Leuven*; 4 *Experimenteel-Klinische en Gezondheidspsychologie, Universiteit Gent*

Informatie: ciska.pieters@med.kuleuven.be

Conditionele groei monitoring bij zuigelingen en jonge kinderen

M. Roelants,^{1,2} R. Hauspie¹ en K. Hoppenbrouwers²

Achtergrond en doelstelling

In de meeste Europese landen wordt de groei van kinderen op regelmatig

ge tijdstippen gemeten en vergeleken met een transversale groeicurve. Daarbij wordt ook vaak het traject van opeenvolgende metingen op deze curven beoordeeld. Deze praktijk is misleidend, omdat de percentiele lijnen op deze curven geen individuele groeipatronen voorstellen. Het evalueren van

eenzelfde kind op meerdere tijdstippen verhoogt ook de kans op (vaak onnodige) verwijzing naar gespecialiseerde zorg. In de wetenschappelijke literatuur werden verschillende instrumenten beschreven die toelaten om de dynamiek van de groei correct te evalueren, waaronder conditionele groeिनormen en de

meer vertrouwde groeisnelheidscurven. Conditionele groeinormen zijn in theorie efficiënter en correcter dan de groeisnelheid, maar vereisen een model voor de correlatiestructuur van herhaalde metingen op verschillende leeftijden. Doelstellingen van deze studie zijn: 1) het schatten van de correlatiematrix voor lengte en gewicht bij zuigelingen en jonge kinderen en 2) het vergelijken van conditionele groei met de meer conventionele normen voor groeisnelheid.

Methode

Na omzetting naar standaarddeviatiescores (SDS) werd de correlatiematrix geschat op basis van maandelijks (0-12 maanden) en drie-maandelijks (15-36 maanden) metingen van lengte en gewicht in

een steekproef van 900 pasgeborenen, en op basis van een eenmalige opvolgmeting na 1 jaar bij 5500 schoolgaande kinderen van 3-18 jaar.

Resultaten

Bij de beoordelen van de groei tussen 2 tijdstippen leveren normen voor conditionele groei en die voor groeisnelheid nagenoeg hetzelfde resultaat. De winst in efficiëntie van de conditionele groei is beperkt, en de vertekening van groeisnelheid is kleiner dan verwacht. Conditionele groeinormen zijn echter beduidend eenvoudiger te implementeren, op voorwaarde dat een geschikt correlatiemodel beschikbaar is. Een vergelijking van de correlatiestructuur met gelijkaardige gegevens uit de literatuur toont overigens dat

correlaties tussen herhaalde metingen van lengte en gewicht in verschillende populaties goed vergelijkbaar zijn, ondanks verschillen in lengte en gewicht bij kinderen van dezelfde leeftijd.

Conclusie

Conditionele groeimodellen zijn dus overdraagbaar naar andere populaties, op voorwaarde dat een geschikte groeicurve voorhanden is om metingen om te zetten naar standaarddeviatiescores.

1 Laboratorium Antropogenetica, Vrije Universiteit Brussel; 2 Dienst Jeugdgezondheidszorg, Katholieke Universiteit Leuven

Informatie: mathieu.roelants@med.kuleuven.be

Literatuurreview over tools voor het afnemen van de familieanamnese: de volgende stap naar het gebruik van genomics in de gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen

E.V. Syurina,¹ K. Hens^{2,3} en F.J.M. Feron¹

Achtergrond en doelstelling

Veel aandoeningen en ontwikkelingsstoornissen hebben, ook op kinderleeftijd, een sterke genetische grondslag. In de praktijk van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt deze genetische component niet altijd benut. Een goede familieanamnese kan de verbinding tussen de JGZ-praktijk en de genetica faciliteren. In deze literatuurreview zijn de voor- en nadelen van bestaande gevalideerde meetinstrumenten voor het afnemen van de familieanamnese geanalyseerd vanuit het perspectief van de JGZ-praktijk, met speciale aandacht voor psychosociale problemen.

Methode

Met relevante zoektermen zijn de databases doorzocht van PubMed, Cochrane, EMBASE en Google Scholar op publicaties uit de periode 2002 tot 2012. Inclusiecriteria zijn: oorspronkelijke publicaties, Engels-talig, met beschrijving of validatie van het meetinstrument dat voor de familieanamnese is gebruikt, gericht op multifactoriële/complexe aandoeningen. De gegevens zijn geëxtraheerd uit de volledige tekst van de artikelen en vervolgens ingedeeld volgens 14 criteria, waaronder diagnostische classificatie, echelon van de gezondheidszorg, validering van de steekproefkenmerken en analyse van bruikbaarheid/toepasbaarheid.

Resultaten

De meeste van de meetinstrumenten die voor een familieanamnese worden gebruikt, hebben betrekking op een beperkt aantal ziekten (diabetes, coronaire hartziekten en sommige vormen van kanker). Geen enkel meetinstrument bleek te zijn getoetst voor toepassing in de

gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen. Rapportages over kosten-batenanalyses zijn niet gevonden. Een andere belangrijke bevinding is dat geen van de erkende meetinstrumenten voor een familieanamnese gebaseerd zijn op multidimensionale studies (die naast medische aspecten bijvoorbeeld ook economische, sociologische en ethische aspecten beslaan). De kennis over deze meetinstrumenten is zeer gefragmenteerd en inconsistent aanwezig.

Conclusie

Er is een gebrek aan gevalideerde instrumenten voor het verzamelen van informatie uit de familieanamnese ten behoeve van de gezondheidszorg voor kinderen en jeugdigen, in het bijzonder wat betreft psychosociale problemen. Een zorgvuldige dataverzameling op het gebied van de familieanamnese kan de volgende stap zijn naar een meer preventieve en preëemptieve zorg voor kinderen en jongeren. De snelle wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van genetica en